

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman veljá: Za celo leto predplača 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejeman veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema opravišтво (administracija) in ekspedicija Poljanska cesta št. 32.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in veljá tristopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je na Poljanski cesti h. št. 32.

Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob 1/26. uri popoldne.

Štev. 18.

V Ljubljani, v torek 22. januarja 1884.

Letnik XII.

Dobra gosposka zbornica državi trdnjava.

Korak, ki ga je storila ogerska gosposka zbornica 12. t. m., naznanja, da se je tudi že ogersko ljudstvo naveličalo „dobrot“, ki jih prinaša liberalizem narodom in ktere je do zdaj tako potrpežljivo sprejemalo, bodisi, da so mu tako dopadle, bodisi, da jih do zdaj še spoznalo ni. Gotovo in vsem znano je, — ne izvamem niti Tisze — da je večina Marijnega kraljestva spoznala strup, s katerim mami liberalizem njemu izročeno ljudstvo. Večina ogerskih magnatov, katerim bije v resnici srce za blagor domovine, videlo je, da tako ne sme več biti, ker če se državni voz ne obrne, bo potem v kratkem prišel čez nesrečno deželo. Res pozno so prišli do tega spoznanja, a prišli so vendar; če prav že bije enajsta ura, zamujeno še ni vse. A skrajni čas je že! Ona doba, ko je evetelo v onih deželah blagostanje, ko se je ogerski živinorejec brez posebnega truda dobro preživel, ko so magnatje sloveli po svojem bogastvu, doba, v kateri je veljala prislovica: „extra Hungariam non est vita, et si est vita non est ita“ (zunaj Ogerskega ni pravega življenja), ta doba je že zdavno prešla in le še z žalostnim očesom se ozre kdo v njeno preteklost. Da, pretekli so oni srečni časi. Nekdaj tako premožni madjarski kmet ni zdaj nič boljši, ko njegov ubogi sodeželan Slovak, ki je bil nekdanj tako reven, kakor sedaj, ker gorata njegova domovina še toliko ne rodi, da bi mogla preživeti vse stanovalce. Beli dvori, ki so lepoti od nature tako obdarovane ogerske dežele, postali so last judovska, njihovi nekdanji lastniki se pa pokoré po mestih za svojo zapravljivost. Kakor plemič, tako je padel tudi kmet judu v roke.

Leta 1866 začela se je na Ogorskem prava liberalna era in od tedaj je vsa ta sprememba! Sedaj so Ogri na kraji gmotnega in npravnega propada.

Nikjer drugod se ni liberalizem tako slabo ob-

nesel, kakor na Ogorskem in nikjer drugod ni tako hitro dozorel. V drugih deželah umaajo socialno gnjilobo bodisi na ta ali oni način zakriti, na Ogorskem se je pa socialna gnjiloba, ki je sad liberalizma, pokazala v popolni nagoti.

Iz vseh kotov dežele slišijo se tožbe, v celih četah hiti ljudstvo ven iz nesrečnega kraja v daljno Ameriko; znotraj divja antisemitizem, na Hrvaškem in v Granici pa sovraštvo do vsega madjarskega. Vse kraljestvo podobno je pobeljenemu grobu, tako, da se more z vso pravico reči: „intra Hungariam non est vita“ (na Ogorskem ni več pravega življenja), ne pa narobe.

Kakor je na Ruskem vzrok sedanjega nihilističnega ruvanja ono nespametno posnemanje vsega zapadnega, tako je provzročil moralen in gmoten propad na Ogorskem liberalizem, kateri se je rodil na Angleškem, bil vzgojen in za polnoletnega proglašen na Francoskem, in ktere ga so leta 1866 tudi Ogri z velikimi nadami sprejeli v svojo sredo. Ne ena teh nad se ni spoznala. Namesto obetane svobode nastopilo je še večje zatiranje, ki se sicer hoče skriti za razne fraze, pa se ne more. Hrvat toži, da ga odira Madjar, Slovaku še maternega jezika ne privoščijo, Srbi in Rumunci so zgubili stoletne pravice, isto tako Nemci; vse pa skubi in odira krivonosni jud.

Liberalizem je prinesel državljanom ogerske krone le narodnosten prepir, versko mlačnost in revščino.

Nepriistransk človek bi menil, da zdaj je že tudi vlada spregledala, da ta pot ni prava... A ogerski vodje imajo to slabost, da si pusté od Judov nati-kati na nos očala, skozi ktera vse narobe vidijo. Kakor da bi bil propad narodnega blagostanja v zadnjih letih taka dobroti, hotel je Tisza liberalnim „pridobitvam“ še krono na glavo pokriti. Res so dobili judje že več del grajščin v svojo pest, a nekaj jim je še manjkalo: imena ali časti. Če je jud še tako bogat, vendar ga vse zaničuje. Kako temu odpomoči? Najlažje s postavo, s katero se do-

voljuje zakon med judi in kristjani. Tako bi se bogata judinja lahko omožila z revnim plemičem, čegar ime se sveti na toliko straneh zgodovinske knjige. In potem bi se judom vse posrečilo, imeli bi bogastvo in slavno ime. Kakor rečeno, tako storjeno. Spodnja zbornica sprejela je nasvet s precejšnjo večino. A da ima postava veljavo, mora jo potrditi tudi gosposka zbornica. No, pa saj bo tudi ona to sprejela, saj je do zdaj zvesto se držala liberalnega programa!

A magnatje, ki so toliko časa svojo dolžnost zanemarjali, so se slednjič vendar zdramili in so, kakor pravi „Čech“, na zadnje vendar spoznali, čemu jim je dal Bog roke. Tudi na Ogorskem se je začel glas: do sim in ne dalje. Tega bi ondotni framasoni nikdar ne bili pričakovali, ker menili so, če imajo ministre v svoji oblasti in večino poslancev, da je tudi večina volilcev njihove barve. Do dobrega so se opekli. (Znano je, da se ravna sedanja vlada strogo po receptu, ki ga ji daje „ogerska velika loža“ v Pešti.) V spodnji zbornici ima denar, obljuba, korporacija res veliko moč, a ne tako v gosposki. Dvakratna zmaga konservativnih magnatov je to potrdila. Za konservativno načelo potegnili se je stranka, o kateri ne more nihče dvomiti, da ne ljubi domovine in ktera je to svojo ljubav najbolje takrat pokazala, ko se je pod praporjem sv. križa bojevala nasproti Turčinu.

Kam bi prišli Ogri, kam bi prišlo njihovo kraljestvo, ko bi ne našla konservativna načela, vdanost do vladarja in vera pradedov zadnjega zavetja v — gosposki zbornici!

Poslaniška zbornica spremeni kmalu svoje nazore; v vsaki zbornici je nekoliko takih mož, ki so za vsako vlado, naj jo vodi Peter ali Pavel, da, zgodilo se je že, da ste dve tretjini, ali še celo tri četrtine poslancev popolnoma se izročile v voljo liberalnih ministrov. A gosposke zbornice niso vselej tako sestavljene, da bi liberalnim ministrom vse želje spolnile. Zato že od nekdanj oni krik zoper gosposko zbornico, ki je zopet zadnje dni nastal v vseh

LISTEK.

Kalistrova vstanova v pospeševanje živino- in sadjereje v slavinski fari na Pivki.

Janez Kalister je bil rojen dne 9. maja 1806 v Slavini h. št. 43 pri Miliharji, kjer je bila dobra, če tudi ne bogata kmečka hiša s polzemljišnim posestvom. Leta 1825 se je bil priženil v Koče k Žnidarju h. št. 6 in je po navadi pivških kmetov z voli ali časih s parom kravic po cestah si iskal zaslužka. Bistra glava in neutrudena pridnost in varčnost, to troje zedinjeno mu je pomagalo, da je silno obogatel, dasi v mladosti še pisati ni znal in se je tega za silo privadil že v starejih letih. Ko je leta 1864 dne 17. decembra v Trstu umrl brez otrok, je zapustil veliko premoženje na več milijonov, kteremu je glavna dediča postavil bratovega sina Franja Kalistra in sesternega sina Josipa Gorupa, ktera živita kot veletrgovca in veleposestnika prvi v Trstu, drugi navadno na Reki, in sta oba znana vrla narodnjaka ter radodarna podpornika slovenskim napravam. Ni pozabil tudi drugih sorodnikov, in jih je bogato

omisli; razun tega je veliko dobrega storil svojemu rojstnemu kraju in napravil več blagodejnih vstanov. Tukaj naj bo omenjena le njegova vstanova v pospeševanje živino- in sadjereje.

Rajni Kalister si je pridobil z lastno pridnostjo in trudom veliko premoženje, in menda ravno zato ga ni brez premislika proč metal; temuž želel je z njim pomagati drugim tako, da je izbujal, pospeševal ter obdaroval jim pridnost in delavnost.

Po dogovoru s tadanjim slavinskim župnikom Anton Pokornom je podpisal Kalister vstanovno pismo dne 6. marca 1860 in izročil obveznic avstr. narodne banke in narodnega posojila, ki so dajale na leto obrest 158 gold. 50 kr. Določil je, naj se polovica tega zneska, t. j. 79 gold. 25 kr. obrne za najboljše živinorejce in druga polovica za najpridnejše sadjerejce. Vsled vstanovnega pisma se imajo na dan vstanovnikovega godu 16. maja dajati po 6 premij tistim živinorejcem slavinske fare, kateri pripeljejo najlepše dveletne junce. Prva premija znaša 20 zveznih tolarjev, druga 10 in potem 4 premije po 5 zveznih tolarjev. Pred delitvijo je vstanovljena sv. maša, po sv. maši sodba. Za sodnike so odločeni duhovni kurati in občinski župani slavinske fare pod načelništvom župnikovim. Vsled izžrebanja obveznic narodne banke se je nakupila srebrna renta in pri-

gospodarilo se je toliko, da vstanova daje zdaj vsako leto 231 gold., toraj za živinorejce 115 gold. 50 kr. ter ravno toliko za sadjerejce, in se daje po 10 premij mesto 6.

V Slavini je toraj sleherni leto 16. maja — ako ta dan na kak praznik ne pade — mala razstava plemenskih junic, in večidel je bilo videti mnogo jako lepega blaga. Le par let sém se je kazalo, da je bilo seno drago in da je revščina kmete silila teleta prodajati, iz katerih bi se bile lahko izredile lepe junice. Kljub temu pomaga ta vstanova in spodbada slavinske farane, da si izpodreajo dosti lepih plemenskih krav, ktere čez leta drago prodajajo v Trst. Poleg tega dobička so pridni živinorejci prejeli lepih denarjev v roke od te vstanove. Od leta 1860 do 1883 je bilo obdarovanih 153 živinorejcev, kateri so prejeli gotovih 1860 gold. v srebru.

Druga ravno tolika polovica vstanovnega zneska se daje za premije najpridnejšim sadjerejem za sajenje in požlahtnjenje sadnih drevesec. Za prvo premijo 30 gold. zahteva vstanova za sajenje in požlahtnjenje 100 ali vsaj 50 drevesic, za drugo premijo 40 in za daljne po 30 drevesic. Te premije se imajo deliti vsako leto 11. ali 13. julija v Slavini po vstanovljeni sv. maši. Pregledovati imajo drevesca župani in duhovni kurati po ekspoziturah. V navado

judovskih listih. Da so gosposke zbornice res zavetje konservatizma in jez radikalnim načelom, kaže zgodovina. Dokler niso na Francoskem v prejšnjem stoletju revolucionarji vničili prvega stanu, plemstva in duhovništva, je že še bilo; komaj se je pa to zgodilo, podrla je njihova sila kakor hudournik vse, kar ji je bilo na poti, in ne dolgo potem položil je kralj Ljudevit XVI. glavo na gilotino in najlepše, Bogu posvečene stavbe so se spremenile v prah.

Boj zoper senat nadaljeval se je na Francoskem še prav velikokrat. Ker tudi na Španjskem noče sprejeti gosposka zbornica (kortes) programa liberalnega ministerstva, žugajo na vse mogoče načine, da bi jo omajali v prepričanju. Koliko člankov so pa že dunajski judovski listi spisali zoper klerikalno-fervdalno veliko posestvo! Koliko laži so že poslali po svetu zoper tega zagovornika konservativnih in verskih načel! Koliko pišejo te dni judovski listi zoper ogersko gosposko zbornico! Kako kličejo silo na pomoč! Čemu toliko vriša in upitja? Samo za to, ker so frasoni in judje ravno tako prepričani kakor mi, — da so gosposke zbornice večji del konservativna trdnjava.

Politični pregled.

V Ljubljani, 22. januarja.

Notranje dežele.

Mož, ki ima rusko politiko na nitki, **Nikolaj pl. Giers** je na Dunaji, kamor se je predvčerajšem 20. t. m. ob 7 zjutraj pripeljal. Na zapadnem kolodvoru čakalo ga je osobje ruskega poslanstva, med katerim je bil tudi ruski poslanik v Bukareštu, knez Urusov. O 1. uri popoldne poklonil se je cesarju v veliki državni opravi in se je 40 minut ondi mudil. Ob 3/4 na 4 peljal se je k svojemu prijatelju, ministru zunanjih zadev, grofu Kalnokyju, pri katerem je celo uro ostal. Zvečer je bil povabljen na cesarjev dvor na dvorno kosilo. 21. t. m. napravil je grof Kalnoky popoldne ob šestih kosilo za dvajset osob prijatelju Giersu na čast.

Hrvaški poslanec dr. Starčević je pa že več, kakor trn v glavi. Dobro vé, da je iz deželnega zbora izključen, dobro vé, da imajo orožniki ukaz ga s silo, da celó z orožjem mu vstop zabraniti, pa vendar le ne odjenja. 19. januarja je zopet hotel po sili v deželni zbor vstopiti, pa mu je orožniški častnik ugod zabranil. Dr. Starčević je pa dejal: „Nič ne dé, jutri zopet pridem“. Čudno; kaj neki misli s škandali doseči? Dostojnosti in vljudne olikanosti ne smemo pri državnem poslancu pogrešati, in ravno teh dveh — pa obeh — dr. Starčević nima.

Kljub hrvaške narodne stranke smatral je izraz zagrebskega župana gledé Lončaričeve zadeve za pomanjkljiv in to tem več, ker se v njem čisto nič ne nahaja, kar bi obetalo le količjak varnosti, da se v bodočnost enako postopanje nasproti narodnim poslancem zabrani. Baron Živković je v ta namen predlagal, kaj bi se moralo storiti, da se osobna varnost v javnem življenju v bodočnosti zavaruje; ker je pa ban Khuen po klubovem predsedniku poročal, da je že on sam za to skrbel, da se kaj enacega ne bo nikdar več prigodilo, se je Živkovićev predlog za enkrat opustil. In res se zopet nekaj ne navadnega v Zagrebu opazi. Vojaške patrole kretajo po mestu, ter nikakor ne pustijo, da bi se ljudje pred poslopjem deželnega zbora zbirali. Nekaj vojakov je po vojašnicah vedno pripravljenih, če bi bilo

treba, da primejo za puške. Zupnika in poslanca Lončariča obiskali so skoraj vsi poslanci in ga pomilovali zaradi zasramovanja, ki se mu je prigodilo. Priprostega ljudstva je pa mnogo, ki ima sočutje z napadniki. Dva od teh imajo že pod ključem in ta sta: jeden stavec, pa jeden jurist. Drugih še iščejo.

Pogodbe, na ktere se opira **avstrijsko-nemško-laška zveza**, prinaša „Köln. Ztg.“ kolikor jih je menda uganiti zamogla, če tudi nikakor ne bomo odrekli mogočnosti, da jih je dobila po diplomatičnem potu, kajti veliki listi imajo velike zveze. Sicer pa sama pripozná, da natanjko niso še nikomur znane. Toliko se pa o skupni zvezi lahko reče, da, ako bi se vnela vojska med Nemčijo in Francijo, Avstrije ne more nihče siliti, da bi se za Nemčijo potegnili. Ako bi pa Francozi Nemce napadli, se pa poslednji prav za gotovo nadjajo, da jim bo Avstrija na pomoč prišla, ktere pogodbe pa Avstrija ni hotela sprejeti, temveč se je Avstrija tako izrazila, da država državi še le tedaj pomaga, ako bi se jedna izmed treh od več kakor od jedne strani napadala. Tako se je sploh sodilo. V resnici je pa avstrijsko-nemška zveza vendar nekoliko tesnejša, pravi „Köln. Ztg.“. Obe državi si že tedaj druga drugi pomagata, ako bi bila ktera od njih napadena, in bi se bilo treba bati, da bi se z napadovalecem ne zvezala še kaka druga moč. Tak slučaj bi bil, ko bi n. pr. Nemčijo Francozi, Avstrijo pa Rusi napadli. Kar se poslednjega premislita tiče, naj se „Köln. Ztg.“ le potolaži, Avstrija se za sedaj od Rusov nima ničesar bati, za to bodo že očka Giers, ki se ravno sedaj na Dunaji bavijo, poskrbeli, da bomo z mogočnim sosedom tudi še na dalje prijatelji ostali. Avstrijsko-nemška zveza sklenila se je toraj v varstvo vsak svojega posestva. K njej je pristopila Italija, in gotovo je tudi ona ravno tiste pogodbe pripoznati morala, kakor prvi dve, drugače bi je ne bili sprejeli. Avstrija in Nemška ste se pa zavezali, Italiji pomagati, ako bi se ji od tretje strani (Francoske?) krivica godila. Nekoristno bi bilo za Italijo, ko bi ona v slučajih kake velike vojske med Francosko in Nemško kar roke križem držala in gledala, ker bi potem tudi nobene pravice do odškodnine ne imela, ako bi Nemčija zmagala. In vendar se ima Italija le v tem slučaju nadjati, da pridobi stara posestva Nizzo, Savoysko in otok Korziko nazaj, pravi nadalje „Köln. Ztg.“, ako Nemška Francoze premaga. (Stara pesem od l. 1866, ki slovi „Kustoca in Kraljevi gradec“ ali pa „Italija tepena, pa vendar povelšana“). Kakor je videti, Nemci sedaj ravno tisto s Francosko nameravajo, kakor so jo onega leta nam naredili; Italija je pa že navajena na ptuje stroške rasti!

Vsak dan se ponavljajoči škandali, brezobzirno razžaljenje in napadanje bana in nemir, ki se je v poslednjem času javnega življenja v Zagrebu polastil, bili so vzroki, da se je **hrvaški deželni zbor preložil** na drugokrat.

Narodna stranka na **Hrvaškem** sklenila je izdajati nov dnevnik, v katerem se bo strastno zoper Starčevićance agitiralo. Poslanci so si obljubili po svoji moči na to delati, da se bo list kolikor mogoče razširil in narodna stranka ukrepčala. — Starčeviću in pristašem priredili so somišljeniki v Zagrebu „kod lipe“ slavnostni komers, in je prišlo toliko ljudstva, večinoma obrtniškega stanu, skupaj, da ni bilo prostora dobiti. Govorilo se je bombastično, kolikor se je le dalo. Tuškan je vprašal pričujoče, ali se strinjajo s Starčevićansko politiko, in odgovorilo se mu je, da se ne le samo ž njo popolnoma slagajo, „temveč se morajo onim še celó ušesa in nosovi porezati, potem jih je pa še le obesiti treba, kteri so nas ogoljufali in Madjarom prodali.“

Vnanje države.

Srbskih radikalcev načelniki, ki so jo v Bolgarijo popihali, objavili so v novosadski „Zastavi“

svoj program in vzroke minolega upora. Imena omenjenih mož so: Nikola Pašić, Adža Stanojević, Žika Milenković, Djoka Lazarević, pop Luka Djurović in Mihajlo Veselinović. Program, ki so ga razvili se glasi po večem jako mirno in je čisto drugačen od onega, ki ga je nedavno prinesel organ srbskih naprednjakov „Videlo“. V „Zastavi“ radikali povdarjajo, da je edina želja in splošni smoter srbskih radikalcev ta, da bi se Srbija ustavno vladala, kakor to stoji zapisano. Pečajo se le s političnimi vprašanji, za vse drugo se ne brigajo. Srbskih radikalcev srčna želja je, s sosednjimi državami, ki „ne gledajo po srbskih pokrajinah na Balkanu“ v miru in dobrem prijateljstvu živeti. Naj se nam tukaj mimogrede dovoli prijazno vprašanje: zakaj ravno ti ljudje Avstrijo tako smrtno sovražijo? Avstriji se še sanjalo ni, da bi bila kedaj mislila le na ped zemlje, ki je pod krono Obrenovičev. Stvar se ve da je drugačna, ako pomislimo, da srbski radikali osobito gojijo velikosrbske ideje. K tem pa tudi od Avstrijeve zasledene pokrajine Bosna, Hercegovina in Novi Pazar spadajo in tu je vzrok, da nas Pašičeva družba tako lepo pisano gleda in za nas nima lepšega imena nego „Svaba“, vse jedno, naj si bo avstrijski podanik slovanskega ali germanskega rodu. Le za Madjare imajo svoj izraz, kakor mi, „madjar“. Leta 1882 so srbski radikalni listi na teden po trikrat redno donášali izmišljene grozovitosti, kterih so se Avstrije v Bosni posluževali in so tako zapeljan in zaslepljen narod k vedno večemu sovraštvu do Avstrije podpihovali. Veličanstvo našega cesarja so dostokrat slikali kot rabelja, ki uboge Bošnjake obeša. Toda dosti o tem, podajmo se nazaj k programu, v katerem se pritožujejo čez brezobzirno vladu kralja Milana, ktera se več na silo, kakor pa na ustavo upira. Večina srbskega naroda je kralju in njegovi vladi nasprotna in prišel bo čas, pravijo, ko hode moral kralj Milan sam iz dežele pobegniti, ali pa ga bode dosegla roka maščevanja srbskega naroda.

Bolgarska in srbska vlada ste se gledé potnih listov sporazumeli, da ste jih pri podanih, ki stanujejo ob meji, v medsobojnih opravilih opustili, in ste mesto njih le izkaznice vpeljali, ktero si mora vsak priskrbeti, kdor hoče preko meje. S temi izkaznicami se pa ne sme dalje v notranje kraje podati, kakor le deset kilometrov. Dotične izkaznice izdelujejo župani in so tri dni veljavne.

Peter Karadjordjević ni v Temešvaru, temveč še vedno v Parizu, kjer mu je žena Zorka zbolela. Mati njena, črnogorska kneginja Milena popelje se iz tega vzroka tja. Spremljal jo bode brat Petrov-Djoka (Jakob) Karadjordjević.

V bodočem konsistoriju bodo **sv. oče** v nagovoru zbranih kardinalov povdarjali svoje nazore in se gledé sprave sv. cerkve in laške vlade v tem smislu izrazili, da je ta nemogoča. Sv. oče mislijo, da je ravno sedaj tem več potrebno svoj glas povzdigniti, ker je pater Curci izdal knjigo, ktera celó med duhovščino misel na mogočnost v bodoči spravi med cerkvijo in vlado zbuja.

Ruski dvorni minister grof Voroncov-Daškov nastopil je dvamesečni odpust, da popolnoma stopi iz državne službe. Vzrok so družinske razmere, ki so na cesarja in cesarico jako neugodno uplivali. Na njegovo mesto pride generalni adjutant Richter, ki se bode sčasoma za dvornega ministra imenoval.

Bismarkov sin grof Herbert bo v Petrogradu pri nemškem poslanstvu le toliko časa ostal, dokler se ne povrne iz Dunaja tjakaj prvi tajnik baron Pelzen, ki ima do spomladni na Dunaji opraviti.

V **Parizu** se je vlada jela resnobno pečati s pohajkovačimi delavci, kterim misli zopet kruha priskrbeti. Sklenili so, kolikor mogoče podvzati izdelovanje pohištva v novih licejih in v poštnem poslopji, le da delavci kaj zaslužka dobijo. Ko se

je prišlo, da se šteje češpelj in orehov, ktere se požlahtnjujejo s samim presajevanjem, po troje za en cep. Bilo je danih dozda 153 premij: v Slavino 50, v Koče 25, v Selce 17, v Nemško vas 2, v Peteline 1, v Grobišče 29, v Matenjo vas 15, v Rakitnik 5, v Št. Peter 4, v Radohovo vas 2, v Trnje 2, v Gradec 1; le iz Žej in Paličja se ni nihče oglašil kterikrat za premije in iz Klenka le eden, ki pa ni dokazal zadostnega števila cepov.

Zapisniki od leta 1861 do 1883 kažejo, da je bilo oglašanih in izkazanih: iz Slavine cepov 5504, presajenih češpelj 3241, orehov 506, češenj 139, pravih kostanjev 13, breskev 16; iz Koč cepov 2538, češpelj 616, orehov 256, češenj 27; iz Selca cepov 1708, češpelj 695, orehov 109, češenj 33, mandeljnov 4; iz Nemške vasi cepov 228, češpelj 90, orehov 12; iz Petelin cepov 28, češpelj 7; iz Grobišča cepov 3625, češpelj 1719, češenj 31, kostanjev 32; iz Matenje vasi cepov 1497, češpelj 992, orehov 124, češenj 11; iz Rakitnika cepov 325, češpelj 640, orehov 22, breskev 8; iz Št. Petra cepov 288, češpelj 265, orehov 17, češenj 4; iz Radohove vasi cepov 155, češpelj 105, orehov 110, češenj 9; iz Trnja cepov 205, češpelj 14, orehov 43; iz Gradca cepov 87 in iz Klenka cepov 15. To znaša skupaj cepov

16.203, češpelj 8384, orehov 1354, češenj 254, kostanjev 45, breskev 24 in 4 mandeljnova drevesca. Razun naštetega je bilo še marsikaj posajeno in pocepljeno, kar ni bilo napovedano in zaznamovano za premije, ker so dotični gospodarji videli, da ne dosežejo zadostnega števila, vzlasti kadar je bilo konkurentov obilno. Seveda vse ne doraste kviško, kar je pocepljenega in presajenega, tudi se primeri, da je kakemu gospodarju več mar, da dobi premijo, kot da bi si izpodredil lepega sadnega drevja, in mnogo jih premalo skrbi odrastle sadno drevje trebiti in mu streči, kakor je treba. A navedene številke vendar-le pričajo, kolika dobrota je vstanova Kalistrova, in kako obilno se je zasadilo in zacepilo v slavinski fari od leta 1861 sadnega drevja, ktero mnogo vžitka in denarjev prinaša ljudem, kadar pritegne dobra letina za sadje. Več je vrlih in modrih gospodarjev, ki močno skrbé, da se jim sadno drevje množi od leta do leta in v dobri rasti ohranjuje. N. pr. je l. 1879 prejel prvo premijo s 30 gold. A. A. iz Slavine, od nekdaž že naročnik „Novic“, za 270 cepov, ktere mu je posadil in pocepil sin. Nasadi in pocepi, mu je naročil oče ter obljubil: kar bova za premijo prejela denarjev, bo tvoje, cepi ostanejo meni. Lepa in koristna spodbuda za mladega fanta.

Kakor je videti iz gorenjega izkaza, je velika razlika po posameznih vaseh. Ni povsod enako ugodne zemlje in prostorov, veliko dela tudi izgled; kjer začnejo eni saditi in cepiti, se jamejo kmalo skušati tudi drugi, kdo da bo imel več cepov. V nekterih vaseh bi imeli posamezni gospodarji veliko več veselja za sadjerejo, ko bi bilo več varstva, da bi se sadje ne kradlo in drevje pri tej priliki ne lomilo in končavalo. Toda postava je mehka in še ta se ne spolnuje; župani časih ne morejo in časih si ne pri-zadevajo braniti, tako da marsikteri misli: nikar ne sadi in ne cepi, da ne boš imel sitnosti in jeze.

Kar smo tukaj o sadjereji v slavinski fari povedali, naj bo tudi nekoliko v pojasnjenje in popravilo trditve, ki se bere v 1. številki najnovejšega tednika ljubljanskega, ki na strani 3. piše: „Po Notranjskem so razmere še žalostnejše; tamkaj se razen jako marljivih Vipavcev s sadjerejo ne peča nikdo.“ Ne vemo, kje da je imel dotični pisavec oči in ušesa, ako je kterikrat po Notranjskem hodil ali se vozil. Vsaj je obče znano, da vremenska dolina od sadja in vina živi, tako tudi premska; v košanski fari bodisi v Dolu in še bolj po Berkinih se šteje dobra ali slaba letina po tem, kakor sadje obrodi: če ni sadja, ni denarja ne za davke in fermentin

bode pa delavska preiskava končala, ktero je minister notranjih zadev vpeljal, mislilo se bo, pravi Jerry, na temeljito odpravo delavske siromašnine. Delavci odposlali so deputacije do državnih poslancev, katerih se pa poslanci zaradi presurovega in presilnega zahtevanja nič kaj ne veselijo. Določilo se je iz tega oziroma, da se cele deputacije ne bodo več sprejemale, pač pa po dva govornika, ktera naj se v imenu dotične deputacije od poslednje v to izvolita.

Na Španjskem so prišli konservativci na krmilo. Predsedništvo zavzema Canovas; zunanje zadeve Elduayen; vojsko Quesada; mornarico Antequera; notranje zadeve Romero Robledi; pravosodje Silvela; javna dela Pidal; naselbine Valdosa; finance pa Cosgayon. Politično stanje na Španjskem je pa jako nevarno postalo, najmanjšega povoda je treba in nov upor se bode začel, in kaj bode konec tega, kdo ve? Republiko francoski listi Španjolcem že davno prav toplo priporočajo. Castelar misli, da je sedaj le čas, ko bode zopet Zorilla na krmilo prišel ter mu bodo zmerni republikanci ves prostor odstopili.

Na Španjskem je liberalizmu spet enkrat spodletelo. Tla so ondi sploh jako spolska postala, tako da se vpraša, ali bo pač kralj Alfonz zadosti varno stopati znal v očigled novega konservativnega ministerstva, da sam ne pade, kajti oboje ima proti sebi, republikance in liberalce, katerim se Francozi na vso moč laskajo, in se brž ko ne v slučaj kakšnega zopetnega upora ne bodo tako mirno zadržali, kakor prvič. „France“, republikanski časnik, Španjski pri vsaki priložnosti obdeluje, naj se za republiko odločijo. Edina pomoč za Španjsko, pravi „France“, je republika in pa prijazna politika s Francosko. Republika je romanskim rodovom edino primerna država in ravno predvčerajšnjem jo je Castelar v Kortežih objavil, ne bodo se je ubranili, naj se tudi ministri in Alfonzovi na glavo postavijo.

Na Angleškem so tabori na planem na dnevnem redu. 15. t. m. napravili so ga v Newcastlu, in je trgovinski minister Chamberlain opozoril vlado na obljubo, ki jo je v jeseni storila, da bode namreč okoli novega leta vse svoje vojake iz Egipta pobrala, kar bi se bilo tudi že zgodilo, ko bi ne bile dve reči vladnim nakanam ceste prepregli. Prišla je namreč huda kolera, ki je angleške vojake nehoté v Egiptu zadrževala in pa ravno tako zlobna poguba Hicks-pašine vojske. Vsled poslednje dogodbe se Angleži nikakor ne smejo poprej iz Egipta umakniti, kakor še le tedaj, ko splošno pomirje ondi nastane. Egipta nikakor ne smejo osodi prepustiti, zapadel bi takoj brezvladarstvu. Naloga Angležev v Egiptu je silno težavna in bo več časa zahtevala v razmotanje, kakor se pa sploh misli, vendar si jo pa Angleška srečno rešiti upa.

Bismarck se Angleži še celó v **Egiptu** boje, če tudi ga tolikrat radi prezirajo. Nek angleški minister je menda stavil predlog, naj se v Egiptu dvojna kontrola vpelje, kar bi bilo za vso deželo po nazoru „Pall Mall Gazette“ velika nesreča, posebno če bi Bismarck Francozom pomagal, da bi se ti v Kahiri zopet na noge postavili. Bismarck je bil tist mož, ki je Izmajla odpravil, in on bi zopet z mogočno roko po Nilski dolini posegal, samo da se mu priložnost ponudi. Izmajl naj se ž njim porazumi, Arabi-paša naj zopet vajete v roke vzame, da celo Mahdi naj v Kahiro pridere, le dvojne kontrole nikari! Tak strah imajo pred-njo.

Gordon paša je mož, na ktere ga se **Sudanovci** in **Egipčani** z enakim zaupanjem ozirajo, da bo Mahdija vgnal v kozji rog, če tudi Turčija misli, da bi ne bilo slabo, ako bi se mu (Mahdiju) priznal naslov kakenga tributarnega kralja. Res je, da je te vrste blago v najnovejšem času v ceni mnogo odjenjalo, posebno po ceni je pa v Afriki in Ameriki, kjer še kakenga Slovenca taka čast doleti. Gordon paša menda ima tisto kredo v rokah, s

ktero bo Turčiji in Mahdiju račun prekrizal. Kako se je pa tudi branil mož pod egiptovsko zapovedništvo stopiti! „Grem, je djal, toda le pod tem pogojem, da ostanem angleški general in sem neposredno Angleški podrejen“. Gordon menda egiptovsko ministerstvo s kedivom vred tudi od latinskega „minus“ izpelje, ker ima tako malo vere vanje. Dolgo so v Londonu cincali, ker je bil pa Gordon „neizprošen mož jekln“, so se mu vendar le vdali. Še tistega dne zvečer, ko je kabinet v Gordonovo zahtevanje privolil, odpotoval je Gordon preko Port-Saida v Suakim z neomejeno oblastjo, pa po svoji previdnosti v Sudanu gospodari in red napravi. Egipčansko vprašanje se je vsled tega angleškega koraka ravno nasprotno zasled, kakor je bilo poprej. Z odposiljavo Gordona prevzela je Angleška naravnostno odgovornost za vse, kar se bo v Sudanu in okoli tistega godilo. Ker je pa Sudan z Egiptom v najtesnejši zvezi, razteza se ta odgovornost tudi na Egipt in kedive gre lahko v pokoj, ako se je morda morda že naveličal, kajti prava gospodarja v severni Afriki bosta od slej v Egiptu Baring, v Sudanu pa Gordon. Kdo vé, kaj bo le Mahdi k temu rekel, ker so ga čisto iz računa spustili.

Kitajske čete dospele so iz Kantona v Hajnan s polno vojno opravo in so tudi mnogo torpedov s saboj pripeljali. Za one naših čitateljev, ki ne vedo, kaj so torpedi, pridenemo, da so to peklenške mašine, ki se po vodi razpolože, da se ž njimi sovražno brodovje pokončuje. Izdelujejo jih v Reki. Podoba imajo tako, kakor bi se na valjar iz ploskovine na obeh koncih dno naredilo. Vsebinska je silno močno streljivo iz dinamita in nitroglicerina. Iz tega streljiva je napeljana priprava za netivo in ta plava po vrh vode ali pa pod vodo blizo vrha in ima tako lastnost, ako se tuja sila vanjo zadene, da se odmah torpedo vžge in razleti. Gorje parniku, in naj bi bil še tako močan in velik, ako se pripelje na mesto, kjer je torpedo pod vodo skrit, raznese ga v zrak, da deska na deski ne ostane. Rusi so onega leta v rusko-turški vojski na dolnji Donavi Turkom na ta način veliko škodo napravili, ker so skoraj vso Donavo s torpedi prepregli.

Izvirni dopisi.

Iz Štajarskega, 20. jan. (Pogreb preč. gospoda Antona Žuše) bil je danes jako veličasten. Ljudstva izmed vseh stanov se ga je vdeleževalo v preobilnem številu. Duhovnikov bilo je navzočih blizo 50; da bi ne bila ravno nedelja, bi jih bilo prišlo gotovo še mnogo več. Spored so vodili zlatomašnik in stolni dekan mariborski, preč. gosp. Jurij Matjašič; nagrobni govor so imeli preč. gosp. korar Francišek Kosar. Vsadili so blagemu pokojniku 3 rožice na grob, ktere naj laški farani varno čuvajo: prva pobožno rodoljubje (na levi), druga državljansko zvestobo (na desni) in v sredi med obema naj cveteti tretja gorečnost do sv. vere. Želeti bi bilo, da se prelepi in dovršeni govor popolnoma objavi. Prišli so k pogrebu tudi preč. gosp. korar Ign. Orožen, potem 5 dekanov itd. Ljubljana je bila zastopana po gg. dr. Vošnjaku, dr. Bleiweis-u in dr. Slaneu; izmed štajarskih deželnih poslancev sta bila navzoča gg. dr. Dominkuš iz Maribora in prof. Žolgar iz Celja. Iz Celja je došlo obilo najodličnejših narodnjakov. Pevski zbor celjske čitalnice je zapel prav izvrstno tri žalostinke: prvo pred farovžem, preden se je vzdignila truga, potem po dokončanih cerkvenih molitvah in v tretje na pokopališču.

Lepo število krasnih vencev so doposlala razna društva in družine, pa tudi posamezni častilci ranjcega. Naj še omenim, da so pokojni služili še kot kaplan v Konjicah in v Ločah, kot župnik v Studenicah, kot dekan v Slov. Bistrici in kot nadžupnik in dekan skozi 37 let v Laškem trgu. Dohodki te poslednje župnije so sicer dobri; toda vsled velike slavnostne svoje radodarnosti so potrosili menda ves denar že v svojem življenju; tako da se čudimo, kako so mogli v oporoki zagotoviti toliko dobrodelnim društvom še posebne zneske; kako so mogli misliti še na dijaške ustanove za „mladenče, dokler ostanejo narodni“. Sicer pa: Bog daj, da se izvršijo blage želje prebлага, za vse dobro toliko vnetega moža, da se toraj nakloni podpora vsem onim, katerim so jo naklonili.

Domače novice.

(V katoliški družbi) bode jutri govoril nunski katehet g. Ant. Kržič.

(O občnem zboru kmetijske družbe,) ktere ga smo zadnjič naznanili, slišimo, da je agitacija zopet ži-

vahna in na dvojno stran. Nadrobnosti in imen ne maramo še razglašati; morda pridemo še do tega. Opomnjeno bodi le še, da bo ta zbor v sredo 30. t. m., in naj se ga vdeleži kolikor mogoče udov.

(O včerajšnjem somnju) poročajo nam nadalje ljudje, da tudi v drugih strokah ni bil posebno slab. Če kmetič za svojo živino dobi denarja, si omisli še marsikaj, česar potrebuje, pa ne more kupiti, če ni denarja. — Na živinskem somnji so se prodali prav dobro vsi prešiči, kolikor jih je bilo prignanih, posebno kupčevalci iz Tirolskega in Bavarskega so segali po njih. Sploh prihajajo na somnje po Kranjskem po živino: Iz Goriškega in Laškega po konje, iz Tirolskega, Bavarskega in Koroškega pa po prešiče in govejo živino, kar našim mesarjem nikakor ne ugaja.

(Davica ali difteritis) se je že tudi v Ljubljanskem mestu začela širiti in sicer je že letos do danes enajst otrok za davico umrlo, dva pa za vročinsko boleznijo. — Eni sami v Strelških ulicah bivajoči družini so vsi štirje otroci v petih dneh umrli, zraven tega pa še tudi en rejenček.

(Mraz) je nastal zadnje dni zelo hud, po mestu je posebno ponoči kaj polzko, vzlasti po Bregu in bolj oddaljenih krajih, kjer se šolska mladina brez vse skrbi drsa z rokodelskimi učenci vred in je naredila že prav bistre drsalnice. Na takih eni padla je ženica in se tako pobila, da so jo morali domu voditi. Morda bi bilo dobro, če bi razen redarjev na take drsalce pazili še drugi ljudje, ker mestnih redarjev je premalo, da bi mogli imeti povsod oči, roke in noge.

(Nasvet.) Naprošeni smo priobčiti to-le: Naša pošta je sedaj vse hvale vredna, skoro ni slišati nobene pritožbe o nji, posebno ne o njenih uradnikih. Vendar se pa pripeti tu in sem kaj, kar ljudem ni prav, vzlasti priprostim ne, ki ne poznajo dotičnih poštних določb. Zgodi se namreč, da mora kdo svoj paket, ki ga je po svojih mislih dobro zavezal, zavaroval in zapečatil, zopet nazaj nesti, ker po poštних določbah ni pravilno narejen. S tem se zgubi morda zá-nj dan, morda zamudi celó obrok, ker ne pride nazaj o pravem času.

Želja nekterih, katerim se je to že pripetilo, je ta: da bi sl. poštni urad blagovolil s kolikor gre debelimi črkami v slovenskem (in tudi nemškem jeziku) dati natisnit dotične poštne določbe vzlasti o vožnji pošti ter jih prilepiti pred uradno sobo, kakor to delajo železnice, da bo imel vsak priliko brati jih in potem takih neprilik ne bo, vsaj toliko ne. — To priobčimo iz dobrega namena in smo tudi prepričani, da vodstvo naše ljubljanske pošte, ki tako rad vstreza željam občinstva, tudi te prošnje oziroma važne reči ne bo prezrlo.

(Uro našel) je Valentin Turk, hlapec pri F. Golobu na Glineah, predvčerajšnjem (v nedeljo) na tržaški cesti. Kdor jo je zgubil, oglasi naj se pri njem.

(Popravek.) Na drugi strani sobotnega „Slovenca“ v oddelku „vnanje države“ članek „v Parizu“ naj se čita v „peninskih planinah“ namesto „apeninskih“, in na tretji strani spodaj „nekaj o egipčanskem ministerstvu“ Nubar-paša namesto Muktar paša. — V ponedeljskem podlistku na drugi strani naj se bere: Na jednega prebivalca toraj pride „frankov“ namesto „milijonov frankov“.

Razne reči.

— Knezonaškofijski deželni šolski nadzornik za ljudske šole na Goriškem je postal preč. gosp. Andrej Marušič.

— Vabilo k plesni veselici ki bode dne 2. svečana 1884 v gostilni pri „Krištofu“ v Leseah, in ktere čisti dohodek je namenjen v podporo revnim učencem. Spored: Petje, ktere ga oskrbi moški zbor iz Gorjan pod vodstvom gospoda J. Žerovnika, in tombola. Vstopnina za osebo 20 kr., za družino 40 kr. Začetek ob 7. uri. K tej veselici vljudno vabi odbor.

— Po čem se bodo obrtniški nadzorniki poznali. Ker imajo pravico v vsako obrtniško podvzetje stopiti, kedar se jim ravno pripravno zdi, imeli bodo pri sebi izkazni listek (legitimacija) v jeziku tiste dežele pisano, v kateri bodo službo opravljali; vrh tega pa še svojo sliko (fotografijo) in podpis onega c. kr. namestnika, v čegar področju bode imeli svoj sedež. Obrtniški nadzornik na Dunaji imel bo toraj izkazni listek pisan v nemškem jeziku, oni v Budejovicah, v Pragi, Reichenbergu in Brnu v českem in nemškem jeziku. Nadzornik v Lvovu moral bo imeti izkaznice v polj-

(koruzo), ne za sol in petrolej. Tako tudi na solnčnih brežinah proti Trnovemu in Bistrici. Naj pogleda pisatelj onega poročila v hrenovski občini lepe vrte na hribu okoli farne cerkve in tudi drugod. Neki posestnik iz Sajevč nam je pripovedoval te dni, da je letos prodal češplj za 100 gld., lani za 80 gld., dasi ste bili slabi letini za češplje. Slišali smo od g. C., posestnika v Knežaku, da je v kratkih letih zasadil in zacepil sila veliko sadnega drevja po svojih zemljiščih. In tako se godi tudi po marsikterih drugih krajih notranjskih. Kadar marljivi Vipavci poprodajo svoje zgodnje sadje, hodijo po Berkinih in po Pivki iskat in kupovat, ter raznašajo in prodajajo po Trstu in drugod vipavsko sadje, ktero je zrastle in dozorelo tastran Žingarice. Zato se nam ne zdi prav in pametno več govoriti in pisati, kakor je res.

Podpore in poduka so pa Notranjci pač res živo potrebni vzlasti vidnega poduka z dobrimi izgledi. Naj bi imela vsaka občina dobrotnika, kot je bil rajni Kalister za Slavino, ali vsaj enega toliko vnetega in delavnega sadjerejca kot je na priliko g. učitelj Rant na Premu, bi bila sadjereja kmalo izgledna po vsem Notranjskem. Čast komur čast, in hvala komur hvala!

skem in rusinskem jeziku in gledé Bukovine pa v rusinskem, rumunskem in nemškem jeziku. Nadzornik za naše kraje se sedežem v Gradci, izkazati se bode moral z nakaznicami v nemškem in slovenskem, za primorje in Dalmacijo pa v hrvaškem in laškem jeziku. Obrtniški nadzornik, ki mu bode izročena v skrb Koroška, Tirola in Predarlško se sedežem v Bolcanu, izkazoval se bode v nemškem in laškem jeziku po svoji legitimaciji. To bi bil nekako prvi korak, ki ga je vlada sama od sebe storila glede enakopravnosti avstrijskih narodov. Tudi je znamenito, da so se volili le taki možje, ki so dotičnega deželne jezika zmožni.

— Več sto pol papirja obsegajo akti, ki so se pri dunajski policiji popisali o Šenkovi preiskavi, ktera se bo sedaj pri deželni sodnji nadaljevala.

— Morilec Spongi, ki je v zvezi z dvema tovarišema lansko leto v Budapeštu umoril najvišjega ogerskega sodnika (judex curiae) Majlatha, je vrat tako hudo otekel, da ga drugače še obesiti ne bo mogoče, kakor da se mu bo oteklina izrezala. — Tako poročajo časopisi. Tedaj bi se pri tej priliki lahko primerilo, kakor svoje dni krofastemu tičku, ki je bil tudi na vezala obsojen, pa motoz mu je čez glavo in on raz vešale zdrsnil. Rabelj se začudi in pravi: „Kaj tacega se mi pa še ni primerilo“. „Meni tudi ne,“ se oglasi izpod vešal tiček vstajaje!

— Šenk II. Minuli teden pripeljalo se je dvoje mladih ljudi in Draždanov v Prago, in sta v veliki gostilni „pri belem jagnjetu“ ostala. Ljudem se je čudno zdelo, zakaj da je žena vedno doma, ko vendar mož večkrat čez dan odide. Ko „mož“ v torek zopet sobo zapusti, začne mlada ženska na ves glas kričati in na vrata trkati, naj ji za božjo voljo odpró. Ko so ji sobo z drugim ključem odprli, plane venkaj mlada deva vsa zbegana, rekoč: Naj jo brž kdo k policiji pelje, ona se boji, da se ji pri tem človeku ne bo ravno tako zgodilo, kakor je Šenk s svojimi nevestami delal. Imela sem, pravi nesrečnica, v Stokholmu malo kupčijo s sukancem (evirnom). Nekega dne se mi ta človek predstavi, da je agent iz Pariza in pravi, da ima za 150.000 frankov premoženja. Pregovoril me je, ko mi je že zakon obljubil, da sem prodala, kar sem imela in se z njim v Pariz na pot podala, kjer bi se imela poročiti. Potovala sta preko Berolina v Draždane, kjer ji je z izgovorom, da je za trenutek v denarni zadregi, izvil ves denar in ga do Prage, kamor sta sedaj prišla, tudi že pognal. Tu je ne pusti nikamor venkaj, in se ga je sploh nekak nemir polastil. Policija je vse pripravila, da bi bila čudnega tiča vjela, moral pa je kaj obvohati in nič več ga niso videli. Zapeljani ubožici pomagalo se je z milodari do Berolina, kjer so jo priporočili ondašnji evangelijski občini.

— Kako bedast je svet, in to celo po nemških krajih, kjer razumništvo cvete že v vsakem kotu, kakor pri nas koprive o sv. Jakobu, kaže nam sledeča resnična dogodka. Na Gorenjem Avstrijskem v Steinerkirchen tožilo je več kmetov, da jim krave slabo molzejo, da mleko višnjevo postaja, da se neče umesti; vrh tega je imelo več ljudi v tistem kraju zlatenico in en mož si je celo nogo zlomil. Nek posestnik, brihtna glava, nasvetuje obupanim kmetičam neko baburo, češ, da zna čarovnice preganjati, ktere tukaj svoje burke vganjajo. Tudi njegove začarane krave je ozdravila. Kmetice brž pošljejo po njo in baba pride z zvončkom, kterege je nad glavo držala. Če se je zvonček oglašil, je bilo znamenje, da je hiša očarana. Na to je zapovedala, da naj se v hlevu v njeni navzočnosti skuplje jama, v kateri so našli žeblje, lase, jajca in drugo brklarijo. Na to morali so vsi domači v hišo molit in v peči se je morala gromada zakuriti, na kateri je čarovnica dolg železen drog razbelila in ga potem tako dolgo v gnoj vtikala, da se je popolnoma ohladila. Naposled je še podarila vsaki hiši zavitek papirja, v katerem je bilo nekaj senenega semena, las in košček lesa zavitega in zunaj z moro zaznamovanega in konec je bilo komedije. Baba je dobila pri vsaki hiši 20 do 30 goldinarjev plačila, od okrajnega glavarja pa povabilo, naj se še pri njem oglasi, da bo tudi on imel priliko občudovati njeno učnost. Zdaj ima priliko o minljivosti vsega zemskega za zapahom premišljevat.

Poštno hranilnice.

Poštno-hranilnični urad na Dunaji, kateri — od kar je v Avstriji uvedena poštno-hranilnična služba — uredbo te službe korak za korakom, vendar držeč se gotovega smotra ali konca, neprestano dopolnjuje s tem, da tu svoje dozdanje ravnanje in rokovanje popravlja, tam kak nov postopek poprijemlje, ukrenil je zopet neko tehtovito naredbo, ktera bode vložnikom zaradi svoje prilike kaj ustrezala.

Do zdaj namreč je bilo zapovedano, da naj bi vsak vložnik enkrat na leto (in sicer v obletni dan svoje vložbe) poslal poštno-hranilničnemu uradu na Dunaj svojo vložno knjižico za to, da se va-njo vpišejo obresti, kar se jih je do 31. dne decembra prejšnjega leta nateklo in počenši od tega dne glavnici prišlo.

To je bilo zapovedano zaradi tega, da bi se vpisovanje obresti v vložno knjižico porazdelilo kolikor je moči na celo leto in tako poštno-hranilnični urad ohranil kake preobložbe z delom prve dni po novem letu, ko ob završevanju poslov bivajo itak vse roke polne dela; ali omenjena zapoved je imela v sebi to nepriliko in težkočo, da bi vsled nje bilo vsakemu vložniku enkrat na leto po več ali manj časa ostajati brez svoje knjižice, kar bi mu toraj branilo med tem na-njo novce vlagati ali nazaj prejemati; in ta čas utegne — če vzamemo kak bolj oddaljen kraj, n. pr. v Dalmaciji, — iznašati vendar po kakih 14 dni.

Želeč to ubraniti narejeno je zdaj, da celó več treba ne bode vložne knjižice c. k. poštno-hranilničnemu uradu zaradi vpisovanja obresti pošiljati. Namesto tega pošlje poštno-hranilnični urad vsakemu vložniku po tem — ko doteče leto, vendar najpозnejše dva meseca po obletnem dnevi njegove prve vložbe — „nakaznico glede obresti“, katera slove na njegovo obrestno imovino, kolikerna se mu je natekla do 31. dne decembra meseca preteklega leta, ter je valjavna na dva meseca.

Le-ta obrestna nakaznica odvzame se vložniku — dokler teče ta dvomesečni rok, — o priliki, ko kake novce vlaga ali kako vračilo prejemlje, pri kateri koli biralnici, ki mu nakazani iznos obresti kot obrestno imovino v vložno knjižico vpiše takó, da bode počenši od 1. dne januarja tistega leta obrestni nosil.

S to kaj praktično naredbo se doseže, da bodo vložniki svoje vložne knjižice neprenehoma v roki imeli. — Samo tedaj ko bi kak vložnik po zamudi prejete obrestne nakaznice v dveh mesecih, dokler ostane veljavna, ne prinesel k nobeni biralnici, ali pa, ako bi vložnik — ko poteče dva meseca (po obletnem dnevi njegove prve vložbe novcev) — ne dobil nikake obrestne nakaznice, — samo v teh dveh slučajih je treba, da vložnik knjižico poštno-hranilničnemu uradu pod priporočilom pošlje, za kar pri vsaki biralnici zastoj dobode primeren zavitek; poštno-hranilnični urad tedaj obrestno imovino v knjižico vpiše in potem knjižico vložniku nazaj pošlje pod adreso, kakor jo je le-ta posebej povedal ali kakoršna se vidi iz knjižice same.

Razumè se samo ob sebi, da vložnik nikdar ne izgubi svojih obresti, niti tedaj, ko bi knjižice poštno-hranilničnemu uradu celo ne poslal ter ne dal si nikdar obresti vpisati va-njo; kajti poštno-hranilnični urad obresti v vseh okolištinah na vložnikovem tekočem računu v imovino pripisuje in glavnici prideva, ali vendar je vložniku samemu jako v prid ter si mora želeči, da mu se obresti leto za letom v knjižico pripisujejo.

Telegrami „Slovenca“.

Dunaj, 21. jan. Giers sprejel je včeraj popoldne grofa Kalnokya, ki je ostal 40 minut pri njem; potem je oni obedoval pri tem ter imel pol ure pogovor z njim.

Praga, 21. jan. Saške in združene kmetijske občine volile so na mesto umrlega poslanca Müllerja kandidata zaupnih mož, Steinerja, v državni zbor.

Tržaško tržno poročilo.

Kava: Rio po 58 gl., Portorico 94, Java 70, Cejlon 90, Mokka 114. — Dišave: poper 84 gl., žbice 80. — Južno sadje: dateljni 30, fige iz Kalamate 14, iz Smirne 30, rozine 15, pomorance 2, limone 2-50 za vsak zaboj, rožiči 4-50, mandeljni 102. — Olje: laško 72 gl., dalmatinsko 44, petrolej 11-50. — Kože: juhtovina 260, podplatje 125, teletnina 357, jagnječji kožuhi sto komadov 60 gl., zajčje sto komadov 25 gl. — Volna: bosanska 105 gl., albanska 118, isterska 110. — Bombaž: ameriški 70, indijski 46. — Ježice po 10 do 18 gl. — Mast: angleška 61, ogerska 66, špeh 61. — Žito: pšenica ruska 10-40, laška 10-50, koruza 7-25, rž 7-50, oves 7, fižol 11, grah 10, riž 14-15, sladkor 26-50 do 28-75 goldinarjev za vsakih 100 kilogramov.

Tuji.

19. in 20. januarja.

Pri **Matiči**: H. Schuk, parobr. vradnik, iz Rezna. — S. Steinharter, kupec, iz Monakovega. — Schulte, kupec, z Dunaja. — Florijan Wüste, tovarnar, z Dunaja. — Lackner, gostilničar, iz Črnomlja. — Adolf Werner, kup. potovalec, z Dunaja. — Stern, kupec, z Dunaja. — Cerwakowsky kupac, iz Trsta. — Pollak in Mally, kupea, iz Trbiža. — Arko, gostilničar, iz Ribnice.

Pri **Slonu**: Nj. kr. visokost vojvoda Württemberg, s so-progo in služabniki. — Jurij Schiller, kupec, z Dunaja. — Stern, kupec, iz Zagreba. — L. Krajuljac-Milleusnich, zasebnica, iz Siska. — Anton Schepitz, iz Trsta. — Karl Bobik, c. k. nadporočnik, iz Pulja. — Majdič in Globočnik, iz Kranja. — Ignacij Tavčar, župnik, Sv. Križ. — Dorotka, z Gorenjskega. — Mally, tovarnar, iz Trbiža. — Karl Scheuer, s Krškega. — Betti Orel, kupč. vdovo, s sinom, iz Šostajna. — Rumprecht, posestnik, iz Novomesta. — Dralke, c. k. okr. glavar, iz Radolice. — Bresinger, posestnik.

Pri **Tavčarji**: Josip Prohaska, c. k. stotnik, iz Trsta. — Alojzij Frohm, iz Beštince.

Pri **Bavarskem dvoru**: Josip Taučer, vinski kupec, iz Trsta. — K. Jerič, agent, iz Zagreba. — L. Schiefer, agent, iz Grada. — Franc Vessel, živinski kupec, iz Nove vasi. — Waller in Eger, iz Beljaka. — Kristijan Wittl. — Vinc. Val-sasuni, iz Monee.

Pri **Južnem kolodvoru**: Jul. Fakaet, kupec, z Dunaja. — Ludovik Haydn, kup. potovalec, iz Grada. — Avgust Nasia, agent, iz Trsta. — Matija Sila, iz Reke.

Umrli so:

20. jan. Marija Cimperman, prodajalka tobaka, 70 let, Žabjek št. 5, otrpnjenje pljuč. — Marija Tavčar, mizarjeva hči, 16 let, Kravja delina št. 1, sušica.

V bolnišnici:

19. jan. Andrej Verhovec, čevljar, 27 let. Tuberculosis pulmonum.

V Elizabetini bolnišnici:

19. jan. Franc Gorše, mizarjev sin, 10 let, davica.

20. jan. Jakob Gorše, mizarjev sin, 5 let, 8 mes., davica.

Dunajska borza.

21. januarja.

Papirna renta po 100 gl.	79 gl. 80 kr.
Sreberna „	80 „ 25 „
4% avstr. zlata „renta, davka prosta	100 „ 25 „
Papirna renta, davka prosta	94 „ 25 „
Ogerska zlata renta 6%	121 „ 40 „
„ „ 4%	88 „ 95 „
„ „ papirna renta 5%	86 „ 75 „
Kreditne akcije	160 gl. 302 „ 30 „
Akcije anglo-avstr. banke	120 gl. 116 „ 30 „
„ avstr.-ogerske banke	844 „ — „
„ Ländersbanke	115 „ 50 „
„ avst.-oger. Lloyd v Trstu	622 „ — „
„ državne železnice	317 „ 75 „
„ Tramway-društva velj. 170 gl.	228 „ — „
4% državne srečke iz l. 1854	250 gl. 123 „ 50 „
4% „ „ 1860	500 „ 138 „ 50 „
Državne srečke iz l. 1864	100 „ 169 „ 20 „
„ „ 1864	50 „ 168 „ 50 „
Kreditne srečke	100 „ 170 „ — „
Ljubljanske srečke	20 „ 23 „ — „
Rudolfove srečke	10 „ 20 „ — „
Prior. oblig. Elizabetine zap. železnice	105 „ 30 „
„ Ferdinandove sev.	104 „ 75 „
5% štajerske zemljišč. odvez. obligac.	104 „ — „
London	121 „ 20 „
Srebro	— „ — „
Ces. cekini	5 „ 71 „
Francoski napoleond.	9 „ 60 1/2 „
Nemške marke	59 „ 35 „

Dr. Ivan Tavčar

odprl je

advokatorsko pisarno

v Ljubljani,

Gosposke ulice šte. 12,

tik Knežjega dvora.

(3)

Hellerjeva svirála.

Ni je na svetu pripraviše reči za darila, kakor ravno Hellerjeva svirála, ki so bile leta 1881 v Melbournu in leta 1883 v Zürichu s prvim darilom odlikovana.

Druge reči večinoma žalijo občutljivost tega, ki ih prejme. Svirála je pa povsod dobro došlo. Kdo ni še imel ur v svojem življenji, v katerih ga je srce bolelo ali bilo otožno in si je želel samote: V takih slučajih — kako se prileže rajsko harmonija „svirála“, ki ga je le naviti treba in igra ti, dokler sam hočeš.

Za hôtele, velike gostilne in restavracije skoraj ni večjega magneta, kakor so ravno svirála. Dohodki v marsikakem hôteu so se v kratkem času podvojili, odkar so si gostilničarji sviralo omislili.

Častiti duhovščini prireja svirála najlepše koncerte, kar se jih misliti zamore, drugih po navadi tako ne hodijo poslušat.

To zimo razdelilo se bode 100 najboljših svirál med kupovalce svirál in svirálnih tružic in že kupec malenkosti lahko krasno svirála zadene. Kogar vesele, naroči ga lahko naravnost iz tovarne I. H. Heller v Bernu, ki s sviráli vse kraljeve in cesarske dvore zaklada.

Tisk „Katoliške tiskarne“ v Ljubljani.